DAY — 09 SEAT NUMBER | | | | | | |

2025	II	22	1500	J-320	(M)

PERCUSSION INSTRUMENTS (69)

Time : 2½ Hrs. **(3 Pages)** **Max. Marks : 50**

सूचना : *(१) प्रश्न पहिला सोडविणे अनिवार्य आहे.*

(२) उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

(३) एकूण पाच प्रश्न सोडवा.

(४) प्रश्नाच्या उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

(५) वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे लिहिताना संपूर्ण विधानासह उत्तरे लिहिणे आवश्यक आहे.

(६) सर्व प्रश्नांची उत्तरे नवीन पानावर लिहावीत.

प्र. १. **(अ)** कंसांतील योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा (कोणतेही पाच) : (५) **[१४]**

(१) ताल सिद्धांतानुसार सम, काल, आणि विभाग दाखवत जी विस्तारक्षम बोलांची रचना वाजविली जाते त्यास ------ म्हणतात.
(मोहरा / कायदा)

(२) ''हीट ॲण्ड डस्ट'' (HEAT AND DUST) या चित्रपटास ------ यांनी संगीत दिले.
(पंडित भवानी शंकर / उस्ताद झाकीर हुसेन)

(३) पंडित स्वपन चौधरी यांचा जन्म ------ येथे झाला.
(कलकत्ता / मुंबई)

(४) पंडित भवानी शंकर हे ------ वादक आहेत.

(तबला / पखवाज)

(५) तुमच्या अभ्यासक्रमातील -------- हे अलिअकबर कॉलेज मध्ये तालवाद्यांचे संचालक आहेत.

(उस्ताद झाकीर हुसेन / पंडित स्वपन चौधरी)

(६) दोन मात्रांमधील समान अंतरास ------ असे म्हणतात.

(ताल / लय)

(ब) खालील 'अ' गट आणि 'ब' गटातील शब्दांच्या योग्य जोड्या जुळवा (कोणत्याही पाच) : (५)

'अ' गट	'ब' गट
(अ) पंडित भवानी शंकर	(१) लखनौ घराणा
(ब) विलंबित लय	(२) जयपूर व कुदऊसिंह घराणा
(क) उस्ताद झाकीर हुसेन	(३) पखवाजातील विशेष वादन प्रकार
(ड) द्रुतलय	(४) पंजाब घराणा
(इ) पंडित स्वपन चौधरी	(५) पेशकार
(फ) परन	(६) तराणा

(क) खालील विधाने 'बरोबर' आहेत की 'चूक' ते लिहा (कोणतीही चार) : (४)

(१) स्वराने सुरू होऊन व्यंजनाने संपणारी विस्तारक्षम बोलरचना म्हणजेच रेला होय.

(२) पंडित स्वपन चौधरी यांनी उस्ताद अल्लार खाँ यांच्याकडे पखवाजवादनाचे धडे घेतले.

(३) 'साज' चित्रपटास उस्ताद झाकीर हुसेन यांनी संगीत दिले.

(४) पंडित भवानी शंकर यांनी पखवाज वादनाचे शिक्षण पंडित मख्खनलालजी यांच्याकडून घेतले.

(५) उस्ताद झाकीर हुसेन हे प्रसिद्ध पखवाज वादक आहेत.

प्र. २. संगीतात तालाचे महत्त्व विशद करा. **[९]**

प्र. ३. खालीलपैकी कोणत्याही एका तालवाद्याची सविस्तर माहिती लिहा : **[९]**

(१) पखवाज

(२) ढोलकी

प्र. ४. खालील कोणतेही ताल एकपट व दुप्पट लयीमध्ये लिपिबद्ध करा (कोणतेही तीन): **[९]**

(१) ताल – दादरा

(२) ताल – तीनताल/त्रिताल

(३) ताल – झपताल

(४) ताल – रूपक

प्र. ५. स्वतंत्र तबला वादनाचा आदर्श प्रस्तुतीक्रम यावर आपले मत मांडा. **[९]**

प्र. ६. खालील पारिभाषिक शब्दांच्या सोदाहरण व्याख्या लिहा (कोणत्याही तीन) : **[९]**

(१) कायदा

(२) मुखडा

(३) दमदार तिहाई

(४) लग्गी

◆◆◆